

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an . . . . . 2 fl.
Pe o jumătate de an . . . . . 1 „

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

În temniță.

„Și le va răsplăti lor D-nul
fărădelegea lor; și după rău-
tatea lor va perde pe dinșii
Domnul Dumnezeu.“

David, Psalm 93, vers 23.

Și s'a închis, cu lăcate grele ușa temniței mele. Ear' sufletul meu nu este măhnit pentru-că trupul meu suferințe îndură, ci pentru ale neamului meu dureri. Căci: multe, ca frunza codrului, și nenumărate, ca picurile mărilor, sunt suferințele poporului. Tu Doamne însă, care vezi îndurările noastre și cunoști pe potrivnicii nostri: »Fulgeră fulger, și vei risipi pe dinșii, trimite săgețile tale și-i va turbura pe ei« (David, Psalm 143, vers 6), căci »a lor gură a grăit deșertăciune, și dreapta lor este dreaptă strâmbătății« (David, Psalm 143, vers 8), ear' noi »Pururea în căile tale am ostenit, Doamne!« . . .

Eată cuvintele ce-mi vin în minte, când din singurătatea temniței îmi îndrept gândul către frații, care deși afară sunt robesc și ei.

Nu-mi voi lua însă rămas bun, dela ai mei scumpi cetitori, prin cuvinte jalnice. Nu, ci mai ales trebuie să ne veselim cu toții, pentru-că sporindu-se ceata mucenicilor, care pentru ale poporului drepturi sunt dați temniței, se vor împușina nedreptățile.

Ori-ce bun în lume, se răscumpără prin suferințe. Și ori-cărei măriri, înaintașe îi este hulirea și ura. *Christos*, pen-

tru al oamenilor bine, a fost restignit. Și n'a trecut prin lumea aceasta om, care luptându-se pentru dreptate, să nu fi fost supus amărărilor și durerilor cumplite.

Neamul nostru trebuie să-și dea și el prinosul seu. Pentru-că numai după-ce mulți vom trece pe urmele lui Cornel Pop-Ișcurar, Ioan Slavici, Ioan Macaveiu, Septimiu Albini și Dr. Vasile Lucaciu, numai atunci suntem îndreptățiți să zicem cu psalmistul David: »Auzi, Doamne, dreptatea mea, ascultă rugăciunea mea...« »Pune Doamne dătător de lege peste ei, să cunoască neamurile, că oameni sunt!« (David, Psalm 9, vers 20.)

Ear' eu mă simt prea fericit, că mi-s'a dat și mie prilejul, ca din al temniței întunecată să-mi ridic astfel glasul, pentru-că îndoială nu poate fi: din întunecatul temnițelor răsare lumina popoarelor, din nedreptatea ce li-se face fiilor unei națiuni se naște dreptatea popoarelor. Pentru-că Domnul: »Ploua-va peste cei păcătoși lanșuri, foc și iară pucioasă, și vânt cu vișor, partea păhărlui lor« (David, Psalm 10, vers 9), ear' păcătoși nu mai suntem, cei care suferim, ci cei care asupresc.

De aceea, iubiți cetitori, vă las cu inima întristată nu pentru-că în temniță sunt, ci numai pentru-că ni-se ia puțința ca o vreme oare-care să mai putem lucra împreună întru al neamului bine.

N'aveți să simțiți însă lipsa mea, căci fi-va cui să încredințez steagul, pe

care, ajutat de voi, am avut până acum cinstea să-l port. Adunați-vă cu aceeași dragoste și în jurul noului stegar, căci și el de aceeași simțăminte se va conduce: *cu slabele sale puteri omenști să ajute la fericirea scumpului nostru popor românesc.*

Numai în deplină frățietate și umăr la umăr punând, ne vom întări într'atâta, ca să credem în cuvintele psalmistului, unde zice: »Tu, Doamne, ne vei păzi pe noi și ne vei feri de neamul acesta și în veac.« (David, Psalm 11, vers 7).

Plin în sufletul meu de nădejdea unui viitor fericit al poporului român vă zic, iubiți cotitori:

Să ne vedem cu bine!

Dat în temnița Sibiuului ziua 4 a lui Brumar, anul mântuirii 1893.

I. Russu-Șirianul.

DI I. Russu-Șirianul — arestat.

Iubitul nostru redactor, dl Ioan Russu-Șirianul plecase, cu știrea procurorului, înainte de asta cu patru săptămâni în o călătorie prin Ardeal, Bănat și Țeara-Ungurească. A stat trei săptămâni în această călătorie a sa, cercetând Lugoju, Aradul, Boroș-Sebișul, Bradul, Abrudul etc.

Dar' iubiții cetitori vor fi știind, că dl Russu fiind redactor și la „Tribuna“, încă înainte de a-și începe călătoria, fusese osândit la două luni închisoare de stat dimpreună cu alți trei redactori ai „Tribunei“ pentru un articol din acest ziar.

FOIȚA.

„FĂNUȚ“

(poveste din popor scrisă de Ana Bogdan.)

A fost odată, ca nici-odată, că de nu era prin guri nu se purta și de n'ar fi fost, oamenii nu o ar fi ținut de-a rost. A fost odată un om, nici prea avut, dar' nici prea sărac, știți d-voastre, ca niște oameni mai de rînd.

Avea boureni, vaci, oi, bănișori; cu un cuvânt avea de toate, n'avea lipsă să se împrumute la alții. Avea însă altă lipsă; adevărat știți bine, că celui ce are boi, vaci, oi și alte vite le trebuiesc slugi mai mulți. De un slugă bun avea și el lipsă. Întreba și la unul și la altul doar' și-ar afla vre-unul, dar' pe nime nu află. Se foarte năcăjia bietul; dar' n'avea ce face. Când însă și-i năcăjia mai mare, atunci își ajută și Dumnezeu. Așa omului nostru încă îi trimite Dumnezeu un om, care avea voce de a sluji și luându-i necasul de

pe cap. O vorbă două și tocmeala fu gata, și Fănuț, căci așa se chema, fu sluga lui badea Nicolae. El apoi îndată întrebă pe stăpânul seu, că ce are de-a lucra; stăpânul îi spuse că are de-a merge cu boii la pășune. Fănuț era gata și plecă. O lună-două, Fănuț era foarte bun, căci se lua des-de-dimineață și lua calea cu boii la pășune.

Stăpânul seu se și bucura că a făcut un tîrg așa de bun. Dar' știți bine, ție-vă Dumnezeu și pe cine aveți, că nici bucuria n'are să țină până cu lumea, după ea mai vine și întristarea.

Sluga lui badea Nicolae începu a lăsa năravul cel bun și a se apuca de altul mai bun pentru el, dar' nu pentru stăpânul seu.

So dedase la somn, căci a fi păstor la boi nu-i tocmai lucru greu și cu osteneală; — dar' și boii cătu-'s de blânzi, tot umblă din sus în jos, după-ce s'a săturat. Așa și boii lui Fănuț, săturându-se o luau către casă, dar' până a ajunge acasă, mai dedeau și prin holdele oamenilor. Stăpânul seu se năcăjia, dar' n'avea ce face, mai răbda. Dela o vreme

însă își perduse și el răbdarea, ca tot omul, când se năcăjește. Venind eară acasă, nimic fără se duse odată să caute sluga, pe care-l și află durmind, ca cel-ce n'are grije. Stăpânul aflându-l durmind se năcăji și mai tare, și luând un băț mi și-l scuță, ca și când n'ar fi durmit de când e lumea, — bătându-l bine, pre cum se și cuvenia. Tocmai pe când își bătea sluga ajunge pe acoalea o căruță cu 4 cai, în care ședea nu altul, ci chiar împăratul, căci vedeți d-voastre, pe vremile acelea era mai bine ca azi, că nici împăratul nu se rușina de popor, ba încă și stetea cu el de vorbă și-l întreba de năcăzurile lui. Văzând încă din depărtare cum își bate stăpânul sluga, când ajunse la el împăratul porunci cocîșului să stea cu caii și să meargă să întrebe pe om de ce-l bate, și de este pruncul lui, atunci să-l lase să-l bată, ear' de este slugă să-l aducă la el. Cocîșul împlini porunca întocmai după-cum îi porunci, aduse adevărat pe ficior la împăratul, care îndată îl luă în căruță lângă el.

Mergând ei mai departe împăratul îl întrebă că: de ce l-a bătut stăpânul seu? El

Împotriva osândei, dumnealor înainta-
seră apelație la Curia regească din Budapesta,
și pe când domnul Russu era încă în călătorie,
Curia respinsese apelația, rămânând ca fiecare
osândit să-și înceapă pedeapsa ce 'i-s'a fost
croit.

Advocatul avut cu prilejul procesului, 'l-a
înștiințat acum pe domnul Russu despre res-
pingerea apelației, și 'i-a făcut cunoscut că pe
1 Noemvrie n. are să se înfățișeze la procuror
pentru a 'i-se spune și oficios sfârșitul apela-
ției. D-sa s'a întors la Sibiu, și în 1 Noem-
vrie s'a înfățișat. Procurorul 'i-a vizitat toate
hârtiile, și aflându-le în bună rîndueală, 'i-a
înmanat o scrisoare (certificat) cu care să se
înfățișeze în 12 Noemvrie n. la închisoarea de
stat din Seghedin, pentru a-și începe osânda
și avînd până atunci voce a petrece liber ori-
și-unde.

În 2 Noemvrie dimineața, dînsul venind
la redacție, se apucase să scrie un articol
pentru „Tribuna“, când pe neașteptate se
ivește în redacție un polițist, și-l pofteste până
la căpitanul de poliție.

Fără să bănuască cătuși de puțin ceva
rău, a plecat numai decît. Dar' dus odată,
întârzia tot mai mult de a se reîntoarce; și
abia pe la 11 oare s'a înfățișat de nou la re-
dacție, nu pentru a-și sfîrși articolul început,
ci pentru a-și lua rămas bun dela colegii re-
dactori, și numai, mult singur ci la spate cu
un temnicer! și povestind că fără să știe
pentru-ce, a fost numai declarat de arestat până
mai departe.

Vestea despre arestarea dînsului s'a răs-
pîndit foarte repede prin oraș, și dupăameazi
deja mai mulți Români fruntași din Sibiu gră-
biau spre temnițele tribunalului din loc, pen-
tru a vedea pe domnul Russu și a cerca să
afle că de ce a fost închis. Seara apoi a fost
o adevărată năvală de prieteni la redacțiile
acestor foi, care toți întrebau ce e cu Russu?
Și nimeni nu le putea spune alta decît că e
închis!

Între cei dintâi care 'l-au cercetat deja
în ziua arestării, a fost doamna Emilia Rațiu
soția venerabilului președinte al partidului na-
țional, apoi domnii Septimiu Albini și Dr. V.
Branisce, redactori la „Tribuna“, dintre care
cel dintâi ca mîne seară avea să plece și d-sa
la temniță, și 'l-au aflat închis în o odaie mur-
dară ca toate temnițele ordinare, dimpreună
cu trei hoți de cai, un amestecat în omor și
doi băteuși.

spuse luminat; pentru-că de ieri tot a durmit
și nu s'a putut trezi nici-decum visînd un
vis de tot frumos. Împăratul nu-'i mai zise
nimic până acasă, când îl întrebă că ce a
visat. Fănuț spuse că nu știe ce a visat,
pentru-că tocmai atunci 'l-a trezit stăpînul
seu. Împăratul vădînd că nu poate scoate
dela el nimic îi zise, că de nu-'i spune îl dă
bălaurului, pe care îl are în curte ca să-l
înghiță. Nespunînd, porunci slugilor sale
să-l arunce bălaurului, care îndată îl înghiți.
Uitasem să Vă spun dragii mei și ai lui D-zeu
că Fănuț care se făcuse acum ferior nu glumă,
era foarte frumos încît nici cu opinci de
fier să umbli nu-'i affi păreche, de aceea nici
să nu ne mirăm, că fata împăratului, care
văzuse pe Fănuț chiar când poruncise tată-
seu să-l arunce bălaurului, îi căzu drag,
contra poruncii împăratului n'avea însă ce
zice, trebuia să tacă și ea ca și alții. Dar'
își puse de gînd, că doar' va putea cumva
înșela pe bălaur să-l arunce înapoi din el.
Ce își puse de gînd și făcu. Toți uitaseră
de Fănuț numai ea nu. La câteva zile după

întrebat, a răspuns că nu știe nici pen-
tru-ce nici pe cîtă vreme e arestat.

Sosind și procurorul regesc Theil, și în-
trebat fiind de un redactor, că pentru ce e
arestat dl Russu, a răspuns și dînsul:

„Nu știu; am poruncă să-l închid și
să-l trimit sub escortă la Cluj, deși 'i-am aflat
toate hârtiile în bună rîndueală“.

Firește că în fața unei astfel de stări
de lucru, în tot omul cu simț a trebuit să se
revolte inima, și mîhnire și durere să-l cu-
prindă! ce se și putea ceti de pe fețele visi-
tatorilor, singur unul era vesel, nepăsător și
își bătea joc de întreaga comedie, și acela
era arestatul însuși, dl Russu Șirianul!

*

În ziua următoare după arestare, în 3
Noemvrie n. dl Russu a fost cercetat în tem-
niță earăși de o mulțime de fruntași români.
Anume: de domnișoarele Felicia și Dorina
Rațiu, ficele domnului Dr. I. Rațiu, de doamna
Agapia Droc din Mercuria, de doamna Maria
A. C. Popovici, soția domnului Drd. Aurel C.
Popovici, de dl Grecu, medic în Rășinari; apoi
dl Septimiu Albini înainte de a pleca la tem-
niță 'l-a mai vizitat și d-sa odată, însoțit de
domnișoara Aurelia Roman. De astă-dată dl
Albini 'și-a luat rămas bun dela dl Russu,
mîngăindu-se cu nădejdea sigură că: în cu-
rînd se vor revedea: în temnița Seghedinului!
Despărțire în temniță pentru revedere în tem-
niță! Frumoasă vieată a știut și știe părin-
teasca oblăduire a guvernului maghiar, asi-
gură pe seama ziaristilor români, și numai
români!

În ziua aceasta a doua dl Russu arăta
rău la față, era palid și se plîngea că e obo-
sit neputînd dormi toată noaptea în fericitul
locaș!

Ear' pe când acest număr din „Foia
Poporului“ va fi ajuns pe mesele tuturor abo-
naților, adevărat pe Duminecă în 12 Noemvrie
n. dînsul se va fi întălit deja cu soții sei de
suferințe, ceialalți trei redactori ai „Tribunei“,
aceasta fiind ziua în care domnul Russu are
să între în temniță, ear' domnii Albini, Dordea
și Balteș intrați fiind deja din 6 Noemvrie n.

Dl G. Moldovan, redactorul de acum al
„Foi Poporului“ povestește, că cercetându-l
pe dl Russu tot în ziua a doua, după ameazi
'l-a aflat în curte cu ceialalți arestați, tîind
lemne cu ferestrel!

„Ce să fac dragă, — a zis dl Russu,
așa 'mi trece vremea mai iute. Psaltirea am

aceea se duse pe dinaintea bălaurului, cu
două mere frumoase în mîni tot jucându-se
cu ele. Bălaurul cum văzu merele la ea, le
ceru. Ea spuse că îi va da unul, dacă va
scoate pe Fănuț de jumătate afară din el.
Bălaurul îndată o asculta. Ea după-ce îl
văzu de jumătate scos, zise cătră bălaur, ca
să nu-l înghiță înapoi, ci să-l scoată de tot
afară din el, căci atunci îi va da și celalalt
măr. Bălaurul de dragul și de dulceața
mărului îi făcu pe voce. Ea luă pe Fănuț
de mână și-l duse în cotețul găinilor; ca să
nu-l afle tată-seu, căci atunci va fi vai de
ea. Acolo îi ducea totdeauna de mîncare.

Os! Carne! Care nu va asculta nimic
nu va învăța, căci din poveste înainte mult
mai este și cel-ce va asculta bun lucru va
învăța. Împăratului verde, căci așa se numia
împăratul care luase pe Fănuț, îi veni o solie
dela împăratul-roșu, cu o bătă la amîndouă cape-
tele într'o formă de groase și să-i spună la care
capet e mai groasă, vrînd a-și afla prilej
să se bată cu el. Împăratul chemă toți sfet-
nicii sei ca să deslege ghicitura, dar' nimenea

destul timp să o cetesc deseară; pentru-că eu
sînt domn mare aici, 'mi-se dă voce să aprind
și luminare“.

Ear' dl Dr. I. Rațiu lipsind din Sibiu
tot în ziua aceasta au fost să cerceteze pe dl
Russu din partea comitetului central al par-
tidului național, domnii Dr. D. P. Barcianu și
D. Comșa însoțiți și de dl Sabiu Barcianu,
proprietar în Rășinari.

Afară de dînsii încă o ceată de oameni
tineri în frunte cu dl Dr. V. Branisce, care
făceau haz și mîngăiau pe și de altfel veselul
arestat dl Russu, zicîndu-'i că în curînd va
ave prilej să facă cunoștință și cu alte
temniți!

Raportorul „Tribunei“ istorisește în
aceasta că pe când era dînsul acolo și făceau
fel și fel de glume, dl Russu cu un baston
culegea cuiburile de paiangen de prin colțu-
rile temniței, zicînd mai mult pentru sine:
„De ce să nu fiu și eu tiran cel puțin cu pa-
iangelii, aliații (ortacii) cu care Ungurii vor
să ne sparie!“ Dar' poate că dl Russu ar fi
spart bucuros și alte lucruri cu acel baston!
Mai ales când acele lucruri ar fi . . . . .
ghiciți ce.

*

În a treia zi a întemnițării, dl Russu a
rugat pe procuror să telegrafeze la Cluj ce-
rîndu-'i liberarea. Procurorul a telegrafat și
a primit răspuns că nu se poate. 'Si-a cerut
atunci domnul Russu voce să telegrafeze d-sa
însuși, și dîndu-'i-se a telegrafat de-a dreptul
președintelui tribunalului din Cluj, cerînd să
fie pus pe picior liber, de vreme-ce toate
hârtiile îi sînt în rîndueală și în 12 Noem-
vrie se va înfățișa la temniță în Seghedin.

Răspunsul primit a fost bun. S'a dat
ordin procurorului să-l sloboadă dîndu-'i-se
voce să petreacă liber până în 12 Noemvrie.

Și așa după trei zile de închisoare or-
dinară, fără nici o pricină și fără nici o drep-
tate, s'au îndurat domnii dela Cluj a-l slo-
bozi în 5 Noemvrie seara la 5 oare, când apoi
d-sa a venit la redacție pentru a-și pacheta
tot ce avea de luat cu sine, cărți și rufării,
gătindu-se de ducă spre cealaltă temniță.
D-sa a și plecat deja în seara acelei zile cu
trenul, și spunîndu-ne că se va opri pe la
cunoscuții și prietenii din acele orașe prin care
are să treacă până să ajungă la ținta țintelor —
la temnița Seghedinului.

Ear' noi ne întrebăm, de ce 'l-au fost
arestat Ungurii? se dă cu socoteală, că pen-

nu o putu deslega. Din acea pricină era
foarte amărit și cu el toți căsenii. Fata
împăratului fiind și ea amărită, își uitase de
Fănuț și nu-'i duse de mîncare până tîrziu
seara. Fănuț cum veni la el o întrebă, cum
de 'și-a uitat de el, de 'i-a adus mîncarea
așa tîrziu. Ea spuse năcazul ce a venit
asupra tată-seu. „O! numai atîta e năcazul“,
zise el. Las' că te învîț eu ce să faci: mîne
dimineața te fă că dormi mai mult ca altă-dată.
Tatăl tîu va veni și îți va trage o palmă,
și îți va zice, tu cum poți dormi atîta când
știi ce năcaz e pe capul nostru. Tu atunci
să zici, chiar acum visam, despre băta care
au adus-o solii că o băgam într'o albie cu
apă, că capetul cel mai gros se lăsă pe
fundul albiei. Așa se și întemplită. În dimineața
următoare, fata dormi mai mult ca altă-dată,
ear' împăratul veni și îi dete o palmă, dar'
ea spuse îndată cele-ce a visat. Împăratul se
bucură foarte auzind de aceea și îndată făcu
după-cum îi spuse fata și capetul cel mai
greu se așeză pe fundul albiei.

tru aceea ca să nu poată cumva fugi! Ungurii au avut prilej de a recunoaște pe dl Russu, căci li-a spus multe și jignitoare adevăruri în câteva rînduri la Cluj, dar' nu-'l cunosc ori cel puțin rău îl cunosc, dacă cred că va fugi de frica temniței lor! El este un luptător național mult mai înflăcărat și mai gata de a se jertfi, decât ca să fie în stare a fugi de pedepsele nedrepte ale juzilor maghiari.

Din parte-ne noi fi dorim să se întoarcă numai sănătos în mijlocul nostru pentru a lucra și a lupta mai departe vitejește împreună!

Dușmanii patriei noastre.

Avem nenorocirea de a auzi și cetii cum zilnic foile unguerești se plîng lumii și țerii de mai multe rele ce ar fi bîntuind vieața noastră a tuturor; și anume:

Că s'ar fi aflînd pe pămîntul țerii noastre o seamă de cetățeni care nu-'și iubesc cu adevărat frumoasa lor patrie, și care prin întreaga lor lucrare culturală și politică, împedecă nmai, în loc să ajute, înaintarea obștească;

că acei cetățeni încearcă în fel și chip să stîrneasă vrajbă și turburare în țeară, spre paguba bunei înțelegeri și înaintării a ei;

și că de fapt țeara și suferă foarte mare stîrbire în binele și înaintarea ei, din pricina acelor învrăjbiți păgubitoare; ear' ca urmare a tuturor acestora, aceea seamă de cetățeni e agrăită cu vorba grea de „*dușmani ai patriei; trădători ai ei!*”

Și Ungurii zic, firește, că naționalitățile nemaghiare, între care mai ales noi Românii, urgisiții de Români, care stăm în capul tuturor relelor, noi sîntem acei cetățeni care cășunăm patriei atâtea nevoi și greutăți.

Dacă ar fi adevărat, am fi noi Românii un popor foarte negru la suflet și vrednic de hulă.

Dar' nu trebuie să fii mare învățat, ca să vezi de loc și s'o poți spune oriș-cui, că foaia aceasta este scrisă tocmai pe dos!

După aceea dete băta solilor cu o scrisoare, în care spunea care capăt este mai greu. Solii plecară cu băta cătră casă, o deteră cu scrisoare cu tot la împăratul-roșu, care cetind scrisoarea și vîzînd, că au ghicit, se supără foc pe împăratul-verde și zise că îi arată un căne de junere, dar' nu face nimic o să-l prind eu până în sfîrșit. Numai decât trimite solii înapoi la împăratul-verde cu altă ghicitură cugetînd, că aceea nu o va pute deslega.

Anume trimise cu soli trei iepe, să spună care dintre ele este mai tînără, care e mijlocie și care e mai bătrână. Acum earăși fu supărare mare la împăratul-verde și Fănuț păți ca în rîndul trecut, adevă nu căpătă de mîncare numai seara tîrziu.

Ducîndu-se cu mîncarea la el earăși o întrebă, cum de 'și-a uitat de el. Ea spuse solia ce a venit dela împăratul-roșu. Nimica e și aceasta, zise Fănuț, fă pe cum 'ți-am spus în rîndul trecut și tatăl tîu earăși îți va da o palmă, tu atunci să-i spui că ai visat, că punînd în trei vase de mîncare pen-

E greșită adresa când nouă ni-se aruncă în față acele învinuiri; și nu Ungurii nouă, ci tocmai noi lor îndreptățiți sîntem a le spune zilnic, că, adevă, ei sînt adevărații și primejdioșii dușmani ai acestui stat, ai acestei patrii, mai primejdioși chiar ca înșiși puternicii dușmani de din afară de hotarele ei!

'Li-o putem spune aceasta cu inimă liniștită și cu drept cuvînt.

Eată de ce:

Patria se închipuește și se zice că este mama tuturor fiilor născuți pe vatra casei sale. Ear' asemănată ea cu o mamă, firește are să-'și întrunească în sine însușirile unei *mame bune*. O mamă bună își iubește de o potrivă pe toți fiii sei, și iubindu-'i de o potrivă, ea și împarte între dîșii tot lucrul, de care are lipsă pentru conducerea și susținerea casei sale, în părți drepte și potrivite, punînd pe fiecare la locul seu. Din munca laolaltă a fiilor isvorește pentru casă, pentru mama lor, o dobîndă oare-care, și ei au drept să-'și ceară fiecare partea lui câtă 'i-se cuvine. Și mama bună va face destul acestei cereri drepte a fiilor sei.

Cînd s'ar întempla însă ca un fiu să zică mamei sale că lui să-'i dea mai mult ca altuia, că să stîrbească și din pîrticica fratelui cutare și să adaugă la a lui: mama bună va da peste deget fiului acestuia necredincios față cu frații sei, și nu-'i va plîni cererea, pentru-că împlinirea ei va stîrni de bună-seamă durere în inimile celorlalți frați, și vrajbă se va naște în casă în locul bunei înțelegeri, și trebile bune vor sta pe loc, ori vor da chiar înapoi; ear' fiul ce a cerut prea mult, tocmai prin cererea s'a, a arătat că e dușman bunei înțelegeri a familiei și înaintării ei. De aceea mama bună din tot câștigul avut după munca fiilor sei, de o potrivă va coperi trebuințele fiecăruia, fără a rîsfăța pe unul și a urgisi pe altul, fără a-'l ține pe unul tot pe palme și îmbrăcat tot în mătăsuri, ear' pe altul a-'l

tru ele, fiecare 'și-a ales mîncarea, adevă în una ovēs, a doaua grâu și a treia jar. Slobozind iepele, cea mai tînără se duse la ovēs, a doaua la grâu și cea mai bătrână la jar. Împăratul auzind de aceasta, numai decât făcu după-cum îi spuse fata. După-ce află și aceasta, trimise soli la împăratul-roșu cu iepele și cu scrisoarea în care scria vîrsta lor. Vîzînd împăratul-roșu, că a putut deslega și aceasta, se supără foc foc pe împăratul-verde. Numai decât trimise soli înapoi la împăratul-verde, ca să-'i trimită șapte oameni, ca să mînce șapte vaci grase, șapte cuptoare de pită și să bea șapte buți de băutură, toate într'o zi. Auzind de aceea împăratul-verde se supără foarte, nu știa ce să facă. Fata își uită și de astă-dată de Fănuț, seara cînd se duce la el, o întrebă, că ce-i de își uită de el de atâtea-ori, căci nu mai poate răbda atîta foame. Ea spuse earăși supărarea cea mare a lor. Fănuț încă se înspăimîntă cînd auzi de așa ceva, dar' îndată îi veni în minte ceva, și apoi zise cătră fată, că aceea nime nu va pute deslega, numai

lovi, a-'l coperi numai cu sdrențe și a-'l hrăni numai cu cojile aruncate de celalalt. Acea mamă care lucrul acesta din urmă îl face, rău face! nu e mamă adevărată!

Cetățenii unei patrii se socotesc și ei stînd tocmai așa față cu patria, ca fii față cu muma lor.

Ei muncesc cu toții; ear' din venitul muncii lor au să depună partea cea mai frumoasă pe masa mamei lor, pe așa numitul „*altar al patriei*”, ear' patria va folosi acest venit tot pentru binele fiilor ei, al cetățenilor ce 'i-'l-au adus, *pentru unii ca și pentru alții*, dacă e să fie socotită de mamă adevărată și bună.

Firește noi nu putem vedea cu ochii patria personificată, cum vezi pe o mamă în casa sa, ci slujba ei de păzitoare a dreptății, de îngrijitoare pentru toți fiii și împărțitoare a binefacerilor, este în fiecare țeară încredințată unor anumite persoane: *guvernului țerii*.

Cum stau trebile acestea în țeară la noi?

Rău stau!

La noi mama comună, patria, are mulți fii; pe unul îl cheamă *Maghiar*, pe altul *Român*, pe al treilea *Slovac*, *German*, *Serb*, *Croat* etc. și toți acești fii lucră pentru sporirea averii și binelui familiei comune, a patriei.

Dar' buna înțelegere dintre frați a perit! căci un fiu, cel mai mare și din întemplare mai tare, Maghiarul, cere mamei comune să-'i dea lui mai mult ca celorlalți frați ai sei, să frîngă din părțile ce pe bună dreptate li-s'ar cuvenit acestora, și să pună pe grămada lui; ear' mama, guvernul, a căzut în neiertatul păcat de a-'și pleca urechea mereu spre rugarea nesătulului seu fiu, și pentru a-'l îndestuli neîndreptățește pe celalalt!

La dare de bani și de slujbă, și de tot felul de greutăți, Romînul, Slovacul, Neamțul și celalaltii au datorință întocmai ca și fratele mai mare, Maghiarul, dar' la împărțirea binefacerilor, darurilor, sluj-

dacă va merge el. De aceea tu mîne te scoală mai de dimineață, și cînd va intra tatăl tîu la tine, spune-'i că n'ai visat nimic, și nu știi ce o să fie; apoi spune cătră tatăl tîu, că ce bine ar fi dacă aș trăi eu, căci da dacă aș ști eu deslega ghicitura. Dacă vei vedea ce va spune, atunci spune-'i că trăiesc și și celelalte eu le-am ghicit.

Fata făcu după-cum o învăță. Cînd spuse tatăl ei despre Fănuț că trăește și că el a deslegat toate ghiciturile, nu știa ce să facă de bucurie, și apoi o rugă să-'i ducă pe Fănuț.

Cînd îl vîzî se miră cît e de frumos, și apoi îi spuse că de-'i va deslega și aceea, atunci îi va da fata de nevastă și jumătate din averea lui. Fănuț în ziua următoare plecă la împăratul-roșu să-'i deslege ghicitura. Pe drum mergînd se întîlni cu un om, care striga că pere de foame; haida cu mine, zise Fănuț, că te-oiu sătura eu, merșeră mai departe, se întîlniră cu altul, care zicea că pierde de sete, haida cu mine, zise Fănuț, te-oiu sătura eu de beutură; merșeră mai departe, se întîlniră

belor aducătoare de venit, acolo numai și numai Maghiarul e luat în seamă, celorlalți li-se dă sau nimic sau foarte foarte puțin.

Firește că purtarea aceasta a fratelui mai mare și a mamei, nu poate fi suferită fără să se nască o adâncă mâhnire și nemulțumire în inimile fraților neîndreptățiți, și ei ar fi niște lași, niște netrebnici și vrednici de soarta lor rea, când ar suferi în tăcere și nu ar striga că patria *mama*, să încete odată de a fi „*unuia muma* altuia ciumă!” Și aceasta cu atât mai virtuos, că frații neîndreptățiți sînt toți laolaltă *de două-ori* mai mulți și mai tari decât cel asupritor, și că dacă ei s'ar pune cu toții umăr la umăr, ar pute să-și iee cu puterea dreptul care de bunăvoie nu li-se dă, dar' această silire ar aduce sigur mari pagube casei, patriei! Și de aceea ei nu vor să se folosească de ultimul mijloc, al puterii, căci își iubesc patria!

Și ce vedem cu toate acestea?

Fraților neîndreptățiți, Românilor, Slovacilor, Germanilor, Croaților, Sârbilor etc., li-se strigă în gura mare din partea fratelui mai mare, a Maghiarului, că *nu-și iubesc patria, că cerându-și drepturile lor ei nasc gălceavă și împedecă înaintarea binelui obștească, că, mai presus de toate ei sînt dușmani statului, patriei! vînzători chiar!*

Cum așa?! Eu care de dragul păcii sufer ghioldurile tirane și despoierile neomenoase din partea ta, deși știu că de așa pune umăr la umăr cu ceilalți frați neîndreptățiți te-aș pute pune la pământ pe tine, frate îngâmfat și nesătul, *tot eu sînt dușmanul casei, al patriei?*

Nu cumva acela este dușman care neîndestulindu-se cu ce 'i-se cuvine pe bună dreptate, rupe și din partea, din bunul meu și al celuilalt frate al meu, prin ce provoacă supărarea, nemulțumirea, cearta și tot răul?

cu altul, care tot striga că ar arunca cu peatra și n'are unde, și pe acesta îl chema cu el. Mergînd mai departe se întîlni cu altul, care striga că ar fugi și n'are unde, vino cu mine, zise Fănuț, o să-ți dau eu să fugi. Merseră pînă la împăratul-roșu, acesta cum îi vîzî, zise că el a trimis, ca să-și vină șapte oameni nu numai cinci, nu te supăra nimic, zise Fănuț, că nici nouă nu ne este destulă mîncare aceea, decum la șapte. Așa împăratul-roșu îi duse la buțile cu vin și apoi le duse cele șapte vaci grase și cele șapte cuptoare de pîne..

Cel-ce strigase că pere de foame, cum se așeză la mîncare, așa mîncă de nici nu-și ajunse bine ca să se sature cu acea mîncare, ear' cel-ce striga că pere de sete, beu cele șapte buți de beutură, apoi îmbătîndu-se toți începură a da cu buțile una de alta pînă toate le sparseră. Împăratul trimise o slugă ca să vadă mîncat-au oamenii aceia, căci se împlinia vremea, care li-o dase ca să mînce. Acesta îi spuse că oamenii au mîncat și au beut, ba încă buțile toate le-au făcut bucăți.

Frați săteni! Celui-ce va avè obrazul să vè mai zică că Românul e poporul care naște și hrănește gălceava în sinul acestei patrii, și că poporul român nu-și iubeste destul patria, spuneți-i că *neadever grădește!*

Românul își iubeste patria, lucrează pentru înaintarea ei, jertfește partea cea mai frumoasă a muncii sale și anii cei mai frumoși ai tinereții sale, pentru mărirea venitelor și plinirea slujbelor ei: dar' el nu-și primește partea ce lui 'i-se cuvine drept răsplată pentru jertfele sale.

Să o știți și D-Voastră și să o spuneți și altora, că *da*, întocmai precum spun foile ungurești, *în țeara noastră sînt o seamă de cetățeni, care nu-și iubesc, ori-cel puțin nu-și iubesc înțelepțește, patria lor;*

că da, acei cetățeni stîrnesc și nutresc vrajbă și neînțelegeri între fii acestei patrii;

că prin întreagă lucrarea lor culturală și politică împedecă în loc să ajute înaintarea bunei stări și fericiri a țării;

și că da, ca urmare a tuturor acestora, ei poate fără să o știe, sînt dușmanii statului și ai patriei, singurii dușmani de care ar fi să țină țeara seamă mai ales,

și acești dușmani sînt Maghiarii cei vecinic nesătui și mai ales guvernele lor, care neîndreptătesc pe frații conlocuitori!

La temniță.

Sâmbătă în 4 Noemvrie n. cu trenul de dimineață au plecat domnii *Septimiu Albinu, Alexandru Dordea și Andreiu Balteș*, redactorii „Tribunei”, la Seghedin pentru a-și începe Luni în 6 Noemv. n. osânda croită lor de judecătoria de presă din Cluj, în procesul când a fost osândit și dl *Russu Șirianul*.

Împăratul se supăra acum și mai tare, și el avea o smeoaică, aceasta știa fugi foarte bine, împăratul zise, că acela dintre ei care nu va pute ajunge odată cu smeoaica la fîntână ca să aducă apă îi va tăia capul, ba încă și la ceilalți. Cel-ce strigase că ar fugi și n'are unde, îndată se duse cu smeoaica la fîntână, el ajunse cu mult mai nainte la fîntână, de aceea el se puse și dormi pînă ajunse ea acolo, dar' el se uită a dormi prea mult, căci smeoaica era să ajungă acasă, atunci cel-ce tot strigase că ar arunca cu peatra și n'are unde, îndată aruncă pînă la el, și apoi se trezi, dar' așa veni de iute, încât ajunse pe smeoaica, ba încă trecu înaintea ei și merse cu apa la împăratul.

Acesta vîzînd că nu poate prinde nici decum pe împăratul-verde încheia pace cu el, Fănuț plecă voios cătră casă că a putut împlini porunca împăratului. Nu peste mult se pregătiră de nuntă; Fănuț ajunse ginere la împăratul.

Pe mine încă m'a invitat la nuntă; 'mi-am petrecut tare bine, toată noaptea am

La plecarea dîșilor 'i-a petrecut la gară un mare număr de domni și doamne din Sibiiu și jur.

Tot atunci a plecat din Sibiiu și d-na *Maria A. C. Popovici*, la București. Multe dame din Sibiiu au petrecut pe curajoasa doamnă Popovici, la gara drumului de fer, dându-i în semn de dragoste și aducere aminte, mai multe buchete frumoase de flori; ear' pentru cei doi copilași ai dîșii deosebite daruri.

Când trenul s'a pus în mișcare, în-suflețite „*ura*” și „*să trăească*” răsuna în gară, vătămînd rău urechile subțiri ale Ungurilor de față.

Dar' o mare parte a domnilor și doamnelor care însoțiau pe scumpii călători, nu s'au putut despărți de dîșii la stațiunea din Sibiiu, ci 'și-au luat și dîșii bilete de călătorie pînă la Copșa, unde trenul se împarte spre București și Țeara-Ungurească. Peste tot locul pe la stațiunile prin care treceau, călătorii erau salutați cu însuflețire de cunoscuți și prieteni.

La Copșa a fost despărțirea. D-na Popovici a plecat spre București; redactorii „Tribunei” spre Seghedin; ear' însoțitorii lor înapoi la Sibiiu.

A fost foarte mișcătoare această despărțire între iubii călători. Înduioșarea 'i-a cuprins pe toți în chip vedit, deși toți se siliau să 'și-o ascundă și să se arete veseli.

Cei patru osândiți ai „Tribunei” au scris în fruntea ziarului lor un articol „*Din pragul temniței*” în care spun cetitorilor, că dîșii pleacă veseli la închisoare, liniștiți fiind în sufletele lor, că sufer pentru o cauză sfântă, și simțind că 'și-au făcut datorința cătră patrie și națiune. Ear' cea din urmă datorință ce o au înainte de a se închide ușile temnițelor peste dîșii, e, ca publicul cetitor și poporul român să-și pună acum deplina s'a încredere în noii domni redactori

jucat pînă și păpușii 'mi-s'au rupt, am venit desculță acasă, pe neaună pînă în genunchi. Merinde de cale 'mi-a băgat un os, la care pînă acasă am tot ros.

Doine din Cerova. în Bănat.

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Ce iubesc să fie-al meu.
Dară Dumnezeu nu lasă,
Ce-am iubit s'o dus acasă.

Mândră cu chica pe spate
Aștepti junii să te joace,
Dară junii-'s înșelați,
Te joacă cei înșurați.

Eacă trec cășlegile
Se mărită fetele,
Numai eu nu mă mărit
Că nime nu m'a pețit.

Trandafir cu creanga 'n sus
M'o iubit neica p'ascuns,

ai „Tribunei“, care au avut bunătate a Ina asupra-le sarcina de a scrie foaia, prin ceea-ce au zădărnicit și acea nădejde diavolească a Ungurilor, că închizând toți redactorii acestei foi fruntașe, ea să înceteze.

Din parte-ne le zicem : Să vă vedem întorși în pace și sănătoși în mijlocul nostru, scumpi bărbați!

Dela societatea de lectură „Andrei Șaguna“.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ a teologilor și pedagogilor români gr.-or. din Sibiu, în ședința sa dela 4/16 Octomvrie a. c. a hotărât că de vreme-ce a avut fericirea de a sërba la finea anului școlar trecut primul seu iubileu de 25 de ani dela întemeierea ei să edee un „ALMANACH“ ca suvenir de dela acest prim iubileu.

„Almanachul“ va fi de următorul cuprins :

1. Pe prima pagină se vor înșira președinții societății în primul pătrar de veac ;
2. Pe următoarea numele membrilor ei fundatori apoi a celor onorari ; va urma apoi
3. O schițare a vieții societății în primul pătrar de veac ;
4. „Programul“ însuși după care s'a sărbătorit iubileul.
5. „Cuvântul de deschidere“, rostit de președintele anului iubilar cu acea ocaziune ; apoi
6. Lucrările originale, cu care membrii societății au debutat la acea ședință festivă ; și
7. Câteva lucrări de cuprins teologic, pedagogic și literar scoase din foaia „Musa“ a anului iubilar.

Ear' pentru-ca „Almanachul“ să apară și mai interesat, societatea a hotărât să se adreseze cu scrisoarea de față cătră toți membrii statului nostru preoțesc și învățătoresc, precum și cătră toți clericii absoluți despre care numai va pute afla că unde petrec și fi roagă prin aceasta, ca :

Din incidentul edării acestui „Almanach“ să binevoească toți foștii membri ai societății noastre a ne trimite câte o sentență scurtă scoasă din sfânta scriptură, din autori celebri, mai ales Români ori și mai bucuros compoziție proprie ca să o inducem în „Almanachul“ nostru. La finea sentenței în paranteză să se scrie anul în care trimitătorul a absolvat studiile în seminarul nostru archidieceșan și să

se subsemneze ; ear' dacă sentența e luată din sfânta scriptură ori din vre-un autor, la început să se pună tot în paranteză numele autorului d. e. :

(Ev. Ioan 16. 33.) *In lume strîmtoare veți afla, dar' îndrăzniți ! eu am biruit lumea. (1885).*
Ioan R., preot, Alba.

Sentențele acestea se vor induce în „Almanach“ în urma celor 7 puncte de mai sus după un anumit arangement, și ele precum se poate înțelege vor forma paginile cele mai interesante și strălucite ale cărții. De ce, se spune la sfîrșitul acestei scrisori. Acl rugăm numai cu deosebită stăruință pe toți membrii statului nostru preoțesc și învățătoresc să binevoească a ne trimite pe întrecute sentențe pentru „Almanach“

Acelor venerabili membri ai clerului, care sînt mai vechi clerici absoluți ca însași societatea noastră, li-se aduce la cunoștință, că societatea crezînd că onorat domnia-lor de ar fi existat ea pe timpul când își făceau studiile nu ar fi întârziat a 'i-se face membri, primește cu bucurie și dela dîșii câte o sentență, câte un cuvînt înțelept, bîtrînesc și se va simți fericită a-l pute induce în „Almanachul“ seu.

Nici o sentență însă, să nu fie mai lungă ca de vre-o 4—5 șire tipărite, căci altcum ar pute eși prea mare volumul.

Cu o cale aducem aminte cetitorilor acestei scrisori, că statutele societății noastre permit să numărăm între *membrii fundatori* ai ei pe toți acei domni clerici ori mireni, care vor solvi odată pentru totdeauna o taxă de *zece florini* fondului societății.

Dacă facem aluziune la această prescriere a statutelor noastre e căci sperăm că mai ales preaonorații domni protopresbiteri, acest stat maior al clerului nostru precum și preoți, învățători ori mireni cu dare de mîna, nu vor întârzia a dori să figureze între acest fel de membri ai societății noastre și ne vor răspunde în curînd taxa de înscriere, cu atât mai virtos că după planul de mai sus dorim să-i punem în fruntea „Almanachului“ nostru deloc după președinți. Greutatea valorii „Almanachului“ va atrîna firește foarte mult dela numărul acestor membri, pentru aceea ne și rugăm cu insistență ca punctul acesta al scrisorii de față să nu fie trecut cu vederea de aceia, care numai vor pute să-i satisfacă.

Avînd în vedere că societatea după-ce sentențele venite pentru „Almanach“ dela

foștii ei membri va ave încă să le cetească și arangeze și apoi să le dea la tipar dimpreună cu celalalt material, se pune ca termen pentru trimiterea sentențelor și a taxelor de membri fundatori o lună de zile dela data acestei scrisori. În acest restimp ne rugăm pentru trimitere negreșit, căci cele venite mai târziu ușor vor pute să rămîna afară, fiind eventual materialul deja arangiat și dat tipografiei.

Amintim și aceea că prețul „Almanachului“ nu va fi mai mare ca un florin v. a., și rugăm pe onorații trimitători de sentențe ca cu o cale să ne trimită și prețul de abonament, căci societatea nu va pune lucrarea sub presă înainte de a fi avut abonamentele incuse.

Dacă cineva pentru un singur exemplar va trimite mai mult ca un florin, plusul se va considera ca ofert benevol și se va cuita deosebit pe cale ziaristică.

Exemplare se vor tipări atâtea numai, câți abonenți vor fi.

De încheiere amintim că societatea noastră leagă frumoase speranțe de edarea acestui „Almanach“, căci după vederile noastre el va fi o oglindă, deși necompletă, din care se va vedea cam ce fel de bărbați a dat până acum poporului român societatea cu mîndrul nume de „Andrei Șaguna“. Și sperăm că oglinda va fi falnică, colaborînd la ea prin trimiterea de sentențe, cât mai mulți bărbați însemnați români, care au trecut prin institutul și societatea noastră. Va fi acest „Almanach“ un salon în care într'o zi surprinși se vor revedea deodată o mulțime de colegi și contimporani de studiu, născîndu-se cu acea ocaziune în fiecare fel și fel de plăcute aduceri aminte din junie și anii de școală ! Ear' societatea ca atare va fi cu atât mai mîndră de această carte, cu cât mai multe sentențe venite dela mici și mari va cuprinde și cu cât mai multe nume vor împodobi paginile ei.

Actualii salutînd cu reverență pe foștii membri, îi roagă pentru deosebită atențiune și sprijin !

Din însărcinarea societății de lectură „Andrei Șaguna“ :

Sibiu, 15/27 Octomvrie 1893

Dr. Petru Span,
președinte.

Ioan Moța,
vice președ.

Mihail Candrea,
notarul comit.

P. S. Acei onorați foști membri, cărora nu li-s'ar fi trimis special această invitare din cauză că nu le vom fi știut adresa, sînt rugați să binevoească a se considera de invitați prin această publicare în ziare.

Notă. Tot ce se va trimite ca răspuns la această scrisoare să se adreseze : „Comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna“, în Sibiu.

SCRISORI.

Onorată Redacțiune !

„Buza adevărului în veci se va întări, ear' limba minciunii numai o clipă.“ (V. 19.)

La notița din „Cronica“ mult iubitelui ziar ce redigiați „Foaia Poporului“ nr. 40 a. c. sub titlul : „Un învățător român unealtă unguerească“, am onoare deocamdată a da următorul **răspuns de legitimare** : După-cum nu e adevărat aceea că Osvada ar fi ca preot în Măhaciu, pentru-că în present e preot în Mohaciu dl Gavrilă Tătar — asemenea nu e adevărat aceea, că eu m'aș fi dus cu „Tribuna“ în mîna la solgăbirul din Vin-

Dar' dușmanii ne-or vîzut
Și s'or grăbit de ne-or spus,
Părinții cum ei aflară
Îndată se mîniară
Și ei rîu se socotiră
Că 'ndată ne despărțiră.

Pe neica-l mîna departe
Opt poște și jumătate,
Fac pe voe la dușmani
Ca să nu vină trei ani ;
Ear' pe mine mă opresc
Pe neica să nu-l jelesc,
Au uitat că dragostea
E mai mai rea ca frigura,
De frigură te trezești
Ear' de drag te prăpădești.

Păduriță deasă ești,
Mîndra mea departe ești,
Eu departe, tu departe,
Dorul cine să ni-l poarte ?
Poarte-l cine e aproape
Căci noi nu le putem toate.

Plîngeți ochi și lăcrimați,
Căci voi sunteți vinovați,
Ce vedeți nu mai uitați,
Ce prindeți nu mai lăsați.

Două inimi ard în foc,
Nu se pot uita deloc,
Focul arde de topește
Ear' dorul se plămădește,
Nu-l poate nime-alina
Pîn' nu vine mîndra mea
Că ea 'l-a pus aicia.

Maică, inima mă doare
Să mă duc în șezătoare,
Că merge și mîndra mea
Să ved cu cine-a ședea,
De-o ședea c'un om de treabă
Cu trei părți 'mi-a fi mai dragă,
De-o ședea c'un blăstemat,
Până-i lumea n'o mai caut.

Ioan Franțiu, econom.

țul-de-sus și aș fi denunțat pe Osvada pentru protestul contra sâlbăticiilor din Turda; tot deasemenea e o minciună aceea, că eu vredată aș fi strigat că nu desprețuesc sâlbăticiile din Turda și Oradea-mare.

Correspondentul slabe informațiuni are, sau doară anume din răutate serie neadevăr respectivul correspondent despre persoana mea!? Eu ori-și-când sânt gata a-i dovedi că eu atât ca învățător de 22 de ani expirați deja, cât și ca Român m'am purtat corect și conform legilor buneii cuviințe.

Deci dacă correspondentul care m'a înegrit în ochii publicului nu vrea să-și bată joc de persoana lui Osvada, predat din partea dînsului ca preot, deși e numai subnotar, binevoească a înceta cu înegririle și batjocurile, căci altcum întreaga lui lucrare contra persoanei mele o declar de calumnie și minciună de jos.

„Faveo linguam, neminem laede“.

Măhaciu, 28 Octomvrie 1893.

Cu toată stima:

Ioan Pop, învățător.

CRONICĂ.

Avis pentru cei-ce vor să înființeze coruri vocale! Dl Simeon Muntean, dirigent de cor în Bruckenau (comit. Timiș) se recomandă pentru a instrua coruri de bărbăți în mai multe voci, precum și jocurile naționale „Călușerul“ și „Bătuta“, pentru prețuri ușoare. Cei-ce ar dori să aibă un astfel de instructor să se adreseze d-sale la adresa de mai sus.

Al doilea jurământ al recruților.

După-cum este știut, recruții până acum făceau numai un jurământ, anume la asentare. Ministrul cel nou de război însă a dat o poruncă nouă, că adevărații să fie jurați a doua-oară, după-ce vor fi întâiu instruați patru săptămâni. La 1 Noemvrie să fie scoși toți afară în câmp și acolo să se facă o slujbă dumnezească sub un cort, și apoi după slujbă să fie jurați, fiecare în limba lui, în fața steagului regimentului și a întreg corpului de ofițeri. Porunca aceasta s'a împlinit și în Sibiu cu mare pompă. Toți recruții erau îmbrăcați în parade, și după-ce s'a făcut slujba dumnezească sub cort, au fost jurați. La sfârșit ei au defilat în fața generalilor în frunte cu Feldmareschal-Lieutenant-ul Pach, — pe când comandantul corpului de armată ardelean, generalul de cavalerie baron Szveteney, mort numai cu o zi înainte, zăcea pe catafalc în locuința sa.

Un părinte ungar fără inimă.

Doi țerani din Șoborsin, comitatul Albei-de-jos, ne scriu, că un Ungur de acolo, Egyed Albert, păzitor peste bunul grofului de acolo, având un băiat de vre-o 5 ani, până mai zilele aceastea îl chinuia în chip nemaî auzit. Așa uneori îl lega cu lanțul, cu care-și lega și câinii și-l ținea legat flămând zile întregi; alte-dăți îl punea jos și-i așeza cărămizi pe piept; ear' une-ori îl băga în apă rece ca să se bolnăvească ori să se înnece. Auzindu-se în urmă prin sat despre această purtare păgână a părintelui ungar față cu fiul seu, în 28 Octomvrie n. subnotarul și judele comunal, dimpreună cu un jurat, s'au dus la casa omului, și într'adevăr ear' au aflat băiatul legat cu lanțul de gard. Oamenii antistiei au luat protocol despre asta, au slobozit băiatul și pe tatăl seu l-au trimis în închisoare la Ogna,

unde se află și acum, ear' în contra lui s'a pornit cercetare judecătorească. La această veste noi nu mai avem ce adauge, decât că zicem celor de pe la „Kultur-egyed“-ul din Cluj și celor dela reuniunea maghiarisătoare din Nordul Ungariei, că eată unde ar trebui să-și îndrepte privirile spre a răspândi cultură! În loc să răpească la copii slovaci, mai bine ar vedea să-și îmblânzească pe sâlbăticiilor lor frați la Egyed Albert!

Un preot român între fiare sâlbătice. Sub acest titlu i-se scrie „Gazetei Transilvaniei“ că în comuna Hodoș (în Bănat) la 14 Septemvrie a. c. mergând fisolgăbirul acelu cerc, însoțit de notarul cercului și adjunctul acestuia, ca să iee protocol în treaba mării plății învățătorului, a provocat pe preotul de acolo și pe învățător să se înfațoseze la casa comunală. Învățătorul s'a prezentat dar' preotul nu, căci avea treabă oficioasă în sat. Solgăbirul a luat protocol în lipsa preotului, și l-a scris și pe el ca fiind de față. Când să se încheie toate, sosește și preotul. Notarul-l provoacă să subscrie și dînsul protocolul, dar' preotul răspunde că necunoscând ce s'a desbătut aci nu-l poate subscrie și face protest în contra punerii numelui seu între cei-ce au fost de față. Notarul a prins a-l lua cu buna, ear' văzând că tot nu vrea a început a-l amenința și a striga să ese afară din casă! Preotul a spus că nu va eși până se va limpezi treaba cu protocolul. Notarul se aprinde tot mai mult. Strigă apoi pe plăieși să-i iee și să-l arunce cu puterea afară. Acestia nu voiau să-i pună mâna pe preotul lor. S'a infuriat și fisolgăbirul și amenință pe plăieși că-i va țipa din slujbă, și ei tot n'au prins. În urmă notarul și adjunctul seu turbăți de mânie, au sărit asupra preotului, împingându-l într'o parte și alta, lovindu-l cu pumnii și cu picioarele și sfâșindu-i hainele de pe trup ca niște hiene sâlbătice, ear' apoi bătut îl aruncară afară unde căză la pământ plin de sânge. Câțiva poporeni îl ridicară și-i ajutară să plece spre casă, dar' după câțiva pași fibireul fugi după strigând celor dela primărie să-l prindă și să-l închidă. Porunca însă nu i-s'a împlinit! Sermanii de noi! Și când va fi la judecată tot hoțul de păgubaș, bietul preot, va trage cea scurtă! Parcă sântem chiar între fiere sâlbătice!

Hentzi. Eată unul dintre cele mai urgente nume înaintea Maghiarilor. Cine a fost Hentzi? General împărătesc, care în 1849 când Ungurii dăduseră foc casei lor proprii, țerii, și voiau se cuprindă și Buda, ce era apărată de trupe împărătești, a luptat contra Ungurilor ca un erou, și a murit pe câmpul de luptă. Lui i-s'a ridicat un frumos monument de marmor, și mai anul trecut armata împărătească voind se facă un fel de pace și uitare a celor dela 1849, a invitat și pe onvezi să depună la ziua morții o cunună pe monumentul lui. S'a născut din asta o goană în foile unguerești, că cum ei, Ungurii, să depună cunună pe mormântul unui general ce a luptat vitejește contra lor? Și împăciuirea s'a zădărnicit din pricina gurii mari a Ungurilor și foilor lor. Dar' de atunci încoace armata comună depune la ziua tuturor morților cunună scumpe și în mod bătător la ochi, ca în ciuda Ungurilor. Anul acesta a depus corpul de geniu trei cunună foarte prețioase și a iăsat să le păzească seara și noaptea doi soldați în paradă. Ciuda Ungurilor! Foile lor scupă foc pentru asta! Ce păcătoși!

R Î S.

Un bețiv ajunge înaintea județului pentru a sa o fărădelege oare-care.

— Când ai făcut lucrul acesta i-ai fost lăsat mîntea în fundul păharului, așa-i? i-a zis județul.

Nu se poate, domnule căpitan, eu îmi golesc păharul cu mult mai bine decât ca să fi putut rămâne ceva pe fundul lui!

Sînt oameni în lumea aceasta care sînt pururea nemulțumiți. Nu demult un astfel de om se plîngea amar cătră un altul, că de ce nu-i dă Dumnezeu și lui ochi de găină la picioare. Acesta povestește unui al treilea plîngerea celui dintăiu.

— Curios om poate să fie!

— Nici un curios! Cu câteva săptămîni mai înainte i-au tăiat doftorii amîndouă picioarele și acum umblă pe bâte!

Două trenuri se loviseră în drum, omorînd mai mulți călători. Un lord englez se plîngea după întemplantare, cătră un altul, zicînd:

— Ce nenorocire; din ucenicul meu n'am mai aflat decât a lătore între ruinele vagonului spart, și cheile dela cuferele mele erau tocmai în buzunarele celeilalte lături!

Făgăduință șireată.

— Bine, nu-ți aduci aminte ce mi-ai făgăduit că în ziua când mă vei lua nevastă, te vei lăsa de fumat?

— Negreșit! În ziua când ne-am luat, știi tu bine că nu am fumat nici o țigară!

La județ:

Președintele întreabă pe pîrit: „Pentru ce ai aruncat cu sticla în capul omului acestuia?”

— Nam găsit cuvinte! domnule președinte.

— Ce ramuri de învățământ ați introdus mai cu samă în școală în anul acesta? întreabă un domn oare-care pe un învățător.

— Apoi de! ca cele mai bune ramuri sau dovedit cele de stejar și de corn, căci altfel dracii de băieți nu învață mîntea!

Un domn cuprins de sughit, zice unui prieten al seu:

— Te rog fă-mi ceva să mă spariv.

— De ce?

— Vezi că sughit și dacă-l sperii pe om când sughită, îi trece.

— Nu știu; dar' te rog împrumută-mi două mii de florini!

— A! mulțumesc; mi-a trecut!

Anicuța fată „mare“ de cinci ani, își ascunde păpușa după o ladă.

— Dar' tu ce faci acolo? o întreabă mîsa.

— Ascund păpușa.

— De ce?

— Ce bine o să-mi pară când voi găsi-o!

Cineva își mîna băiatul la apotecă.

— Mă! Să aștepți un sfert de cias, ear' de nu i-le poate face într'atîta vreme, să vii înapoi.

Peste câteva minute băiatul vine.

— De ce te-ai întors?

— Apoi el avî gînd să mă ție zece minute, nu numai un sfert de cias!

— Închipue-ți frate, zice un domnișor cătră celalalt, Costică a cutesat să-mi zică pe stradă că sînt măgar! I-ai pute închipui așa ceva?

— Cum să nu, răspunde întrebatul, îl cunosc bine pe Costică. El spune totdeauna adevărul în față!

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Statutele

institutului de credit și economii „BRĂDETUL“,
societate pe acții în Orlat.

(Sfârșit.)

B. Direcțiunea.

§. 29. Direcțiunea consistă din :
president, cassar, secretar, care e totodată
și controlor, contabil, acesta are vot de-
cisiv numai dacă e acționar, altcum numai
consultativ, și din 4 consilieri, dintre care
unul va fi vice-president și din 2 membri
suplenți.

Secretarul și contabilul împlinesc
afacerile scripturistice ale societății.

Cel puțin 5 din acestia trebuie să
aibă locuința în Orlat.

§. 30. Fiecare membru al direc-
țiunii se alege ca atare de adunarea ge-
nerală.

§. 31. După expirarea periodului
prevăzut în §. 70 al acestor statute di-
recțiunea se va alege pe un period de
trei ani.

§. 32. Vacanța posturilor de mem-
bri în direcțiune se suplinește provisor
prin direcțiune însași, ear' alegerea defi-
nitivă se face la cea mai deaproape adu-
nare generală.

§. 33. Perzându-și cineva dreptu-
rile de acționar, din acel moment nu mai
poate fi nici membru în direcțiune.

§. 34. Direcțiunea reprezintă so-
cietatea în toate cauzele ei, conduce toate
afacerile, are dreptul și datorința a lua
toate măsurile de lipsă și folositoare pen-
tru interesele societății, mai departe va
compune toate regulamentele interne ne-
cesare.

§. 35. Direcțiunea ține pe lună cel
puțin o ședință și afară de aceea ori-
când se propune de president sau de 3
membri ai direcțiunii.

§. 36. Conclusele direcțiunii sunt
valide numai, dacă afară de president sau
suplentul seu au fost de față în ședință
încă 4 membri.

Decisiunile direcțiunii se aduc cu ma-
joritate absolută de voturi, ear' în cas
de paritate votul presidentului e hotăr-
rător:

§. 37. Despre ședințele direcțiunii
se ia proces verbal, în care se înseamnă
cei prezenți și se trec numai propunerile
făcute și decisiunile luate.

La cererea fiecărui membru este a
se însemna în procesul verbal opiniunea
lui separată.

§. 38. Organul executiv, prin care
se conduce administrarea și care supra-
veghiază și controlează întreg mersul afa-
cerilor, este presidentul.

§. 39. Presidentul, ca dirigent ne-
mijlocit al afacerilor și lucrărilor socie-
tății, face direcțiunii propunerile sale, re-
ferând în ședințele direcțiunii prin rostul
secretarului.

§. 40. Toți funcționarii societății
sunt subordinați imediat presidentului,
conform regulamentului special.

C. Comitetul de supraveghere.

§. 41. Comitetul de supraveghere
consistă din 3 membri și 2 suplenți aleși
de adunarea generală pe 3 ani.

§. 42. Comitetul alege din sinul
seu un president și poate lua decisiuni
valide, numai dacă sunt prezenți 3
membri.

§. 43. Când numărul total al mem-
brilor ordinari și suplenți s'ar reduce cu
3, este a se convoca adunarea generală
pentru întregirea comitetului.

§. 44. Cercul de activitate și agen-
dele comitetului de supraveghere sunt
normate în §§-ii 194—196 ai legii co-
merciale ungrești.

IV. Bilanțul, întrebuințarea profitului și fondul de rezervă.

§. 45. În 31 Decembrie st. n. al
fiecărui an direcțiunea încheie computul
și face bilanțul.

Peste tot bilanțul este a se compune
cu strictă observare a prescrișelor §-lui
199 al legii comerciale.

§. 46. Din profitul curat al so-
cietății se împart mai înainte de toate
între acționari 5% după capitalul vărsat.

Restul se distribuie :

- a) cel puțin 5% și cel mult 10%
pentru fondul de rezervă al societății;
- b) 2% pentru oficiali ca tantiemă;
- c) cel puțin 5% pentru scopuri fi-
lantropice și culturale;
- d) restul se împarte ca dividendă
între acționari.

§. 47. Dividendele se solvesc pen-
tru anul trecut de gestiune la 1 Iulie a
fiecărui an. Dividendele neridicate în timp
de 3 ani, nu se mai solvesc, ci se adaug
la fondul de rezervă al societății.

§. 48. Fondul de rezervă este pro-
prietatea societății și se formează :

- a) prin cvota din câștigul anual in-
dicat în §. 46;
- b) prin capitalizarea intereselor fon-
dului;
- c) prin eventuale venituri în sensul
§§. 13 și 47;
- d) prin alte pozițiuni, care se vor
destina din când în când pentru fond.

§. 49. Fondul de rezervă se întrebui-
țează la operațiunile societății, se ține
însă în cont separat și fructifică cu 4%
la an.

§. 50. Dacă profitul curat al unui
an nu este de ajuns spre a distribui în
sensul §-ului 46—5% pentru capitalul
acției plătit, atunci lipsa se întregește an-
ticipativ din fondul de rezervă.

Anticipațiunea însă e de a se res-
titui fondului de rezervă în anii următori
din profitul care rămâne după plățirea
celor 5% după acții.

V. Operațiunile societății.

§. 51. Societatea e autorisată a
face următoarele operațiuni :

- a) a primi depuneri spre fructificare;
- b) a acorda credite personale pe
lungă cambii sau obligații cu caventți;
- c) a acorda împrumuturi pe lungă
siguranță ipotecară.

A. Depuneri de bani.

§. 52. Societatea primește depu-
neri de bani dela 2 cor. în sus spre a-i
fructifica și a-i replăti sub condițiunile
stabilite.

§. 53. Depunerile se primesc pe
lungă libele.

Libelul de depuneri trebuie să cu-
prindă suma depusă, numărul depunerii,
pagina registrului de depuneri, mărimea
procentelor și confirmarea prin două sub-
scrieri.

§. 54. Mărimea procentelor, care
se plătesc pentru depuneri, se publică în
organul societății 15 zile înainte de a se
pune în lucrare.

§. 55. Interesele pentru sumele de-
puse se plătesc totdeauna la finea fie-
cărui semestru și la ridicarea întregii de-
puneri, împreună cu aceasta. Ear' în-
cât nu s'ar ridica, se capitalizează la fie-
care jumătate de an.

§. 56. Solvirea sumei depuse și a
intereselor ei se face la mâna aceluia,
care prezintă libelul, fără considerare
la numele, pe care este scris libelul. O
excepțiune se face când este în curgere
amortisarea unui libel sau când depun-
torul a cerut la depunere în mod expres,
ca suma depusă să nu fie liberată, decât
lui personal sau cesionarului ori plenipo-
tențiatului seu. Asemenea condițiuni se
înseamnă în libelul de depuneri, precum
și în registrul societății. Presentatorul
unui atare libel trebuie să probeze dreptul
seu de a ridica depunerea.

§. 57. După amortisarea legală a
unui libel pentru depuneri se liberează
proprietarului un duplicat al libelului
perdut sau 'i-se înapoează depunerea pe
lungă cuitanță.

§. 58. Depuneri până la valoarea
de 100 cor. se pot ridica ori-când fără
înștiințare. Pentru ridicarea unei sume
mai mari de depunere se cere înștiințare
prealabilă, anume : la suma dela 100—500
cor. 15 zile, la suma dela 500—1000
cor. o lună, ear' la sume și mai mari
două luni.

§. 59. Fructificarea sumei anunțate
spre ridicare înceată cu expirarea termi-
nului înștiințat.

B. Credite personale.

§. 60. Societatea acoardă credite personale pe lângă cambii ori obligațiune. Se primesc numai cambii locale și plătiabile în Orlat cu cel puțin două subscrieri bune, prin care suma cambiului este deplin garantată.

Scadența cambiului se nu treacă peste 6 luni.

C. Credite ipotecare.

§. 61. Societatea împrumută pe proprietăți imobile, anume pe case construite din material solid și pe moșii sau realități de câmp. Zidirile trebuie să fie asigurate, ear' polița de asigurare se păstrează la societate.

§. 62. Împrumuturile ipotecare sunt a se răspunde în rate semestrale și sunt denunțabile (kundbar).

§. 63. Suma totală a împrumuturilor ipotecare acordate nu poate să treacă nici-când peste două terțialități a capitalului social vârsat.

§. 64. Prețul ipotecei îl stabilește direcțiunea societății.

§. 65. Suma împrumutului cu adausul tuturor sumelor întabulate mai înainte nu poate fi mai mare, decât terțialitatea valorii ipotecei.

VI. Disolvarea.

§. 66. Când se va fi perdut întreg fondul de rezervă și din capitalul social o terțialitate, direcțiunea e obligată a convoca o adunare generală și a-i pune în deliberare disolvarea societății.

§. 67. Societatea se poate desființa și fără de cauzele indicate în §-ul precedent, ori când societatea va decide aceasta în sensul §-lui 27.

§. 68. Licuidarea societății se face conform prescripțiilor §§-ii 202—207 ai legii comerciale ungare.

VII. Dispozițiuni transitorii.

§. 69. Durata funcțiunii primei direcțiuni aleasă de adunarea generală constituantă e până la anul 1895.

După expirarea acestui period intră în vigoare §-ul 31.

§. 70. Spesele de fondare și ale primei organizări a societății sunt a se amortisa în cei dintâi cinci ani.

§. 71. Prima încheiere a conturilor și formarea bilanțului se face la 31 Decembrie 1894.

R. Simu.

Să rămânem la cele bune ale noastre!

Că între cele bune ale noastre se numără în locul cel dintâi: *limba, legea și obiceiurile noastre românești*, suntem de aceeași părere cu toții și că pe lângă acestea vom rămâne între ori-ce împrejurări ale vieții, nu se mai îndoiește astăzi nime.

Mai avem noi și alte multe bune, care dela o vreme încoace am început a le părăsi și în locul lor cu încetul și pe nesimțite, am îmbrățșat lucruri, care nouă ne sânt spre mare stricăciune, ba ele ne pot duce chiar la perire, dacă nu vom lua de cu bună vreme măsurile de lipsă, pentru a ne întoarce la ale noastre cele bune.

Cele următoare vor dovedi iubitorilor nostri cetitori că așa și nu altmintrelea este. Și anumit:

I.

Pânzăturile la Români în trecut și acum.

Nu e chiar multă vreme de când puteai umbla prin satele românești de-a rîndul, din casă în casă, fără de a vedea alte țesături, decât de cânepă și de in și n'ai fi putut scoate la iveală vre-un petec de jolj ori de bumbac să fi dat multul cu pământul.

Astăzi însă s'a schimbat lucrul. E aproape vremea, după cum s'a pornit treaba, când nu vom mai întâlni un petec de in sau de cânepă prin casele sâtenilor noastre, dacă am da pe el un galbin.

Acest lucru trebuie să supere până în adâncul sufletului pe ori-ce om mai departe văzător și cu durere față de binele națiunii lui. Și cum se nu se mâhnească omul cu minte de o pornire așa de grabnică spre un lucru atât de păgubitor pentru noi Români?

Pentru-că până femeile economilor nostri lucrau cânepa și inul cu tot înadinsul și erau străine de folosirea bumbacului, mulți bani rămăneau în casele noastre. E adevărat însă, că femeile aveau atunci mai mult de a munci, dar' aceea încă e adevărat că, fără de lucru nu e câștig.

De când cu drumurile de fer și cu corăbiile mânate cu abor, vedem bumbacul virîndu-se peste tot locul. El se capătă tors gata, înălbit și neînălbit, apoi în toate părțile se îmbie țesături gata de bumbac; ear' femeile noastre cumpără de toate acestea, zicînd: bumbacul e mai pe nimica, nu se plătește să te mai năcăjești cu cânepa și cu inul, măcar că nu e chiar așa, cum vreau să ne facă a crede femeile.

Câte lucruri de țesătură nu trebuiesc făcute la o casă numai într'un an și mai cu seamă la o casă, în care locuiește o familie numeroasă? Dacă am socoti bumbacul și joljul cumpărat pentru o casă în fiecare an numai cu 5 fl., în 20 de ani ar face 100 de fl.; ear' pentru un sat, care numără 200 de familii, s'ar veni pe an 1000 fl. și pe 20 de ani 20 de mii de florini.

Dar' dacă am face o socoteală față de toți Români din această țeară, luând numărul lor aproape la 3 milioane sau a cincia parte atâtea familii, că așa se cam socotește de obicei, ni-ar eși vr'o

600 de mii de familii, care, cu 5 fl. de familie, dau 3 milioane de fl. pe an și 60 milioane pe 20 de ani.

Aceasta e o sumă însemnată de bani, care, ori cum ar vrea cineva să iee lucrul, ne-ar prinde bine și nouă Românilor, care sîntem destul de lipsiți și dăm și alți bani, cât de silă cât de voce bună, pentru o mulțime de alte lucruri, dintre care, de unele ne-am putea lipsi în toată bună vremea.

Acum mai cu seamă, când sîntem atât de năcăjiți și strîmtorați din toate părțile, n'ar trebui să trecem cu vederea astfel de lucruri; ba dimpotrivă ar trebui să ne gândim toți de-a rîndul la căile, pe care să pornim pentru a pune stavilă acestui rău, care ne aduce multă stricăciune și pierdere națională, grăbind adevărat împreună cu altele, sărăcirea noastră și prin urmare subjugarea noastră prin alte neamuri mai înaintate decât noi, ori, cel puțin împedcându-ne de a ne putea ridica cu un cîas mai curînd din ticăloșia în care ne aflăm.

De aceea zicem iubitorilor nostri cetitori, faceți toți, cât puteți, pentru-ca femeile noastre dela sate să lucreze eară cânepa și inul, precum le lucra odinioară, lăsându-se de cumpărarea bumbacului și a joljului, și fiți încredințați, că ați făcut un lucru din cele mai bune, pentru care ve vor binecuvînta următorii nostri.

R. S.

Creșterea purceilor.

Nu arare-ori se întîmplă de scroafa nu îngăduie purceilor să sugă. Un mijloc sigur este să netezim dinții adese foarte ageri cu pila sau să frîngem prin clește ascuțiturile, întimpinând astfel rînirea ugerului. Vre-o săptămîna după fătare, purceii încep a suga urină (ud) și se roadă din rămășițele înăcrite ce se strîng în apropierea trocii. Acest neajuns se poate încunjura prin așternerea de cărbuni pisați. Cu începerea din a patra săptămîna se vor înzestra purceii cu lapte dulce smîntînit în amestec cu urlueală de orz, nici când de seacă. Pe seama purceilor se va întocmi o troacă cu totul osebită, vre-o 70 centim. lungă, 20—25 centim. largă și 4—6 centim. adîncă; ea se va spăla și curați zi de zi, nu cumva laptele să se înăcrească, în paguba sănătății purceilor. În scopul de a preîntimpina murdăria trocii, aceasta se va înzestra cu scîndurele înțepenite de-a-curmezișul.

Întărcatul se va amăna până în 5. sau a 6. săptămîna. Într'aceea se vor sporî treptat porțiile de mîncare. Foarte priincios este să așternem purceilor cărbuni pisați din greu, țărîna, nêsip sau rămășițe de var drept material, în care să poată rîma după plac.

Iernarea trandafirilor.

Pentru de a înlesni înțelegerea, va fi bine să aruncăm o repede ochire asupra „speciilor“ și soiurilor atât de numeroase. Îndeobște putem deosebi două mari clase: trandafiri văratici, care înfloresc o singură dată, și trandafiri tomatnici, care înfloresc mai de multe ori în același an. Și unii și alții se subîmpart în mai multe grupe, cuprinzând numeroase soiuri și „varietăți“. Trandafirii tomatnici se privesc astăzi ca fiind mai nobili și în toată privința mai presus de cei văratici. De tomatnicii mai îndatinți se țin grupele cunoscute sub numirea de trandafiri „remontanți“, „tea“, „burbon“, „noiset“ (cet. noasé) și de lună. Întăietate se dă mai ales trandafirilor remontanți și tea (lat. *Rosa indica*) atât de răspândiți și frumoși.

Afară de trandafirii văratici mai răbdurii și de câteva soiuri agățătoare, toți trandafirii ar trebui îngropați, dacă este să întimpine asprimea iernii. Chiar mai stricătioasă decât gerul pare a fi umezeala, care adese cășunează perirea mai ales a trandafirilor tea și altor specii gingașe. De aci provine, că în iernile umedoase se prăpădesc sumedenie de trandafiri, fie că s'au fost îngropat în pământ, fie în gunoiu și chiar în paie, care și ele îngăduie apei intrare liberă.

În lungul timp, de când cultiv trandafiri, cercat-am fel și chip până să mă încredințez că mai presus decât ori-care alt material sînt frunzele uscate de arbori, pomi și tufe. Pe lîngă că se pot agonisi cu înlesnire din tufișuri, grădini și de aiurea, frunzele aceste alcătuesc un scut călduros și venind în atingere cu umezeala din ploi și neauă, ele alipesc deolaltă și formează împreună un fel de cooperiș închiegat, care nu îngăduie rășbaterea apei la trandafiri. Peste 14 ani au trecut de când aplic frunziș și am isbutit, pot zice, îndeplin. Chiar și astăzi mă ciudesc aducându-mi aminte de frumoșii trandafiri ce-mi periră pe când întrebuițam pământ, cetină sau paie.

În expunerile următoare voi împărtași în puține cuvinte când și cum ar trebui să se purceadă la iernatul trandafirilor.

Cu începere din Octomvrie tinerile odrasle se nimicesc, care după-ce s'a ivit lăsând câteva mai puternice ca să înflorească. Cu chipul acesta se grăbește învirtoșarea și coacerea mlădițelor mai vechi.

În ajunul iernei, de când începe a scăde căldura până la 7° C., trandafirii se desprind de pe pari și se curăță de restul frunzelor care, fiind pline de suc, ușor pot cășuna putrezirea mlădițelor. Foarte potrivit este să se așeze crengile pe câte un așternut nu prea gros de frunziș uscat. O deosebită îngrijire cere culcatul trandafirilor la pământ, nu cumva să se frîngă trunchiurile și mlădițele. Trunchiurile mai

groase se apasă încetul cu încetul până aproape de pământ, ear' cele mai subțiri până oblu cu pământul. Înțepenirea lor se face prin cărlige de lemn bătute în pământ. Trandafirii învecinați se așează cu coroanele (crengile) lîngă olaltă. Coroanele stufoase și resfirate de asemenea se înțepenesc prin cărlige, sau se împovorează cu câte un lemn greu, cărămidă, peatră și c. l.

Acum se pune frunziș din greu, în grosime de 15—25 cm. A lăsa cutare mlădiță neacoperită este a o expune peririi sigure. Deasupra frunzișului se adaugă câteva buruieni grele, tufe crengoase sau paie jilăvite, nu cumva vîntul să spulbere frunzișul. Trunchiurile pădurețe, mai ales cele tinere și verzi, trebuie acoperite și ele, cu frunziș, paie, tufe de patlagele, gllii și c. l.

După un metod mai nou și mult mai anevoios, trandafirii se îmblojesc cu scânduri și apoi cu frunziș care se așterne deasupra.

O cerință neapărată este să înlocuim aerul clocit prin altul proaspăt, cel puțin odată, se înțelege pe timp domol și soros. De cu primăvară, pe când începe a da căldura, aerul se va împropăta din nou. Operația însăși se face prin ridicarea mai sus și scormonirea frunzișului care apoi se reasează. Deodată cu încetarea brumei, frunzișul se înlătură, mai întăiu cam pe jumătate; restul se înlătură după câteva zile. După alte câteva zile trandafirii se ridică în picioare, se curăță frumos și se retează, se leagă de pari și cerend trebuința, se lecuiesc, netezind cu tăișul cosorului și apoi ungend cu rășină de altoit ranele și tăieturile. Trunchiurile și crengile încărcate de mușegaiu sau pecingine se curăță cu dunga cosorului sau se freacă cu o perie foarte aspră. Parii să se înfigă în găurile de mai nainte și cât se poate mai adînc. Ei să fie puternici, obli ca luminarea și să ajungă până deasupra coroanei, dacă este să avem de ce lega nouăle mlădițe. Legăturile se vor aplică în număr de cel puțin trei, una pe la mijlocul trunchiului, alta din jos de locul altoirei și a treia peste crengile mai groase. Coroanele de o întindere mai mare ar trebui legate de par în câte 2—3 locuri, în scopul de a le scuti de frîngeri prin vînt. Legăturile să fie moi și cât mai trainice.

(După „Foia Ilustrată“.)

D. C.

Care arbore cât lemn cuprinde.

În scopul de a știrici, care arbore (pom) cât lemn cuprinde, vedem aplicându-se metode adese foarte anevoioase. Am merge prea departe voind și numai să atingem în treacăt metodele mai îndatinate, care și ele presupun instrumente și deprinderi îndelungate. Va fi deci binevenită descrierea unui metod a ceea ce practic

și lesnicios, care îngăduie o prețuire destul de apriată, firește când avem de a face cu arbori de o creștere obicnuită (normală). O cerință neapărată este să știm manipula cu frîngeri decimale și să avem o fâșie împărțită în centimetri.

Purcederea este următoarea: Se începe trunchiul cu fâșia la înălțimea pieptului. Numărul aflat este ceea-ce numim periferie (împrejmuire), care se dividează prin 3·14. Diametrul astfel dobândit se multiplică cu sine însuși („se cuadrează“) și productul se dividează prin 1000. Coțientul (cătul) aflat arată cuprinsul arborelui în metri cubici. Dacă cutare stejar, măsurat la înălțimea pieptului, ar fi avend d. p. o periferie de 157 centim., cuprinsul este: $157 : 3 \cdot 14 = 15700 : 314 = 50 \cdot 50 \times 50 = 2500$
 $2500 : 1000 = 2 \cdot 5 = 2 \frac{1}{2}$ metri cubici.

Oțetul ca leac.

În amestec cu apă și zahar, oțetul alcătuește o beătură rēcoritoare pentru care bolesc de friguri. Spēlatul cu oțet domolește ferbințeala datorită frigurilor. Îmblojelile (cataplasmele) cu oțet alină durerile de cap și cășunează desmetecirea celor cuprinși de ameteți. Oțetul turnat pe o lespede ferbinte servește ca mijloc de afumat. Împroșcat fiind în rane proaspete, oțetul contenește scurgerea sîngelui. El servește între altele și ca mijloc contra otrăvirei cu leșie sau cu tăbac (tutun). În amestec cu puțină sare, câte o linguriță de 4 ori pe zi, oțetul se recomandă drept leac sigur contra urdinărei (cufoarei) cronice (îndelungate).

Cireșul pletos.

Pe seama morminților vedem întrebuintându-se sălci pletose și frașini pletosi. În timpul mai nou s'a introdus un pom mult mai frumos: cireșul pletos (lat. *Prunus cerasus pendula fl. roseo*) cu frunze înguste și sclipicioase de un verde întunecat și coroană (crengi) pletosă de forma unui ghem. Cireșul pletos se împacă cu loc puțin și înaintează în grabă. Săditul poate urma acum de cu toamnă sau în primăvară. Cireși pletosi altoiți gata se află de vînzare la grădinarii din orașele mai mari.

Știri economice.

Întrunirea agricolă din Roșia-săsească. Duminecă la 17 Octomvrie v., comitetul „Reuniunii agricole române“ din comitatul Sibiului a ținut în comuna Roșia-săsească, lîngă Sibiu, o întrunire agricolă, care a isbutit îndeplin. Cu acest prilej s'a pus temelia înființării unei *tovărășii agricole* cum și a unei *casse de credit și economii* în comuna amintită. În nr. viitor vom publica o dare de seamă amănunțită, arētând mersul și isprăvile acestei întruniri frumoase și isbutite.

Producțiunea vinului în țeara noastră. Înainte cu abia 15 ani, viierii Ungariei și Ardealului produceau an de an 6—8 milioane hectolitre de vin și tărâmul ocupat de vii nemolepsite de filoxeră avea o întindere de peste 600.000 jugere catastrale.

Ce deosebire între atunci și acum! Atunci pivnețele viierilor nostri erau îndesuite cu vinuri; în aproape fiecare an vinurile și strugurii aduceau un venit de 20—30 milioane fiorini. În cei din urmă 12—15 ani însă, filoxera a căsunat pustiri înspăimântătoare și producțiunea vinului a scăzut la mai puțin de 900.000 hectolitre.

După împărțirile ministrului ung. de agricultură, producțiunea vinului și a strugurilor în cei din urmă 10 ani a fost și anume în:

	Producțiunea totală	
	vin	struguri
	hectol.	măși metr.
1883	4,636.135	25.280
1884	4,411.391	23.627
1885	5,422.675	34.554
1886	3,932.755	32.444
1887	4,932.097	45.213
1888	3,909.175	41.293
1889	4,522.250	50.547
1890	2,443.705	65.082
1891	1,385.612	25.005
1892	885.067	12.916

În anul 1878, așadar înainte cu abia 15 ani, s'au dobândit în Ungaria 8,075.833 hectol. de vin, iar în anul 1879 s'au dobândit 6,314.343 hectol. de vin și 38.296 m. m. de struguri.

Furnisarea de articli de pele pentru armată. Ca și într'alți ani așa și în estan o parte a furniturii de articli de pele pentru armata comună e rezervată meseriașilor mici și anume sub următoarele condițiuni: Fiecare industriaș mic, care dorește să ia parte la furnitură trebuie să dovedească prin atestat din partea autorității industriale cuvenite, că e măestru de sine stătător. Ofertele, care nu conțin această adevărită, vor rămâne nebagate în seamă. Oferenții constituți într'un consorțiu trebuie să numească în ofertă pe împuternicitul lor, care trebuie să adune ofertele dela ceilalți membri ai consorțiului. Dacă și împuternicitul vrea să ia parte la furnitură, trebuie să alătore și ofertul său la celelalte. Industriași mici, care fac parte ca membri ai unui consorțiu, nu pot lua parte și deschili la furnitură. Totodată nu e îngăduit ca industriașii mici care iau parte la furnitură să facă parte ca membru din mai multe consorții. Ofertele trebuie înaintate până în 28 Decembrie 1893 n. la intendența cercului militar, cărui aparține oferentul. Cauțiune și mostre (probe) de astă-dată nu se cer. Locul furnisării e depositul de montură cel mai aproape de locuința oferentului. Pentru a înlesni însă industriașilor mici din localități tare îndepărtate de un deposit de montură furnisarea, se vor înființa după puțină stațiuni de predare mai apropiate. Mostrele, descrierea și desemnul obiectelor de furnisat se pot căpeta în schimbul unei plăți anumite dela depositul de montură nr. 2 în Budapesta sau dela filiala depositului de montură din Alba-Iulia. Mai bine e însă să se trimită un măestru anume la depositul de montură cel mai apropiat, de unde i-se va da toate îndrumările de lipsă. Informațiuni mai amănunțite se pot primi dela camera de comerț din Brașov.

Din istoria cusutului. Brodatul se privește astăzi ca fiind o măestrie mult mai anevoioasă și mai presus de a cusutului. Cu toate

acestea brodatul a premers cusutului. Așa d. p. fiecele Roinei de odinioară abia știau să împungă cu acul, pe când în ale brodăriei se pricepeau de minune. Vestmintele Romanilor nu aveau trebuință de multă cusătură; ele atirau liber în crețe largi, prinse fiind de copcii și agrofe. Aceeași se poate zice despre popoarele orientale de odinioară. Trebuința cusutului s'a simțit mai ales de când cu întrebuițarea albiturilor (rufelor), care în vechime erau înlocuite prin repetite scâlzi (băi) în apă. Începând cultura inului a se răspândi în țerile de mează-noapte, femeile s'au văzut îndemnate a se apuca de tors și de țesut, gătind alătura cu servitoarele pânzături din ce în ce mai multe.

Despre cât de anevoios și scump era cusutul și gătirea albiturilor ne putem ușor închipui auzind, că d. p. regina Elisabeta de Anglia nu avea decât 6 ii (cămeși). De cămașa dintâiu se face amintire în suta a 6-a după Chr. Soția regelui Carol VII. a fost în Franția cea dintâi femeie, care a purtat ii de în în suta a 5. Chiar și strălucitul rege Ludovic XIV. a dus în tinerețe lipsă de năfrâmi (cârpe) de în. Abia în suta trecută cusutul a luat un avânt mai pre sus decum e astăzi. Chiar și femeile de rang foarte înalt se îndelețniciau cu torsul și cusutul, gătind albituri de o frumșeță și gingășie adesea uimitoare. Cusăturile frumoase erau privite ca fiind o măiestrie vrednică de pismuit. De când cu introducerea mașinilor de cusut atât de spornice, măestria cusutului cu mâna a mers și merge cu pași uriași înapoi.

Școala agricolă din Cernăuți în Bucovina. „Deșteptarea“ gazetă pentru popor, care apare în Cernăuți, a publicat o dare de seamă, din care împărțăm cetitorilor nostri următoarele:

Școala, de care vorbim, are 3 clase de câte un an. Ea s'a deschis în Octomvrie 1871. De atunci și până la anul 1890, așadar în curs de 18 ani, această școală a fost cercetată de 287 școlari, între care 117 Români, 102 Jidani și Nemți, 55 Ruteni, 10 Poloni, 1 Armean, 1 Ungur și 1 Ceh. „Deșteptarea“ se jeluște zicând, că școlarii Români atât de numeroși, care au cercetat această școală, s'au văzut nevoiți parte a se îndelețnici cu altceva parte și mai ales a părăsi țeara lor, spre a-și căuta pâinea aiurea.

Regatul găștelor. La Oderdrück în Prusia se află o întocmire uriașă pentru îngrășatul găștelor. Întocmirea adăpostește peste 4000 de găște. Vieța în acest regat al găștelor este cu totul osebită. Găștele mănâncă și peste noapte, spre a se îngrășa cu atât ai repede. Ele se hrănesc mai ales cu orz înmuiat în apă. În cele 3 săptămâni, cât ține îngrășarea, fiecare găscă îndoapă aproape 15 chilog, de orz înmuiat. La fiecare 5 zile se ucid câte 300 găște îngrășate, de care se vînd cu prețuri pipărate.

Care rachiou cât spirt cuprinde? Cel mai tare rachiou (licor) este, care poartă numirea de „Carmelit“ cu 93% (la suta), spirt (alcool), urmează „absintul svițeran“ (70%), „chartreuse verde“ (62%), „rumul“ (53%), rachiul de cireșe (50%), chartreuse galbin și alb (43%), rachiul de chimin (chim, molotru cu 40%), rachiul „benedictin“ (34%) rachiul auriu de Danzig (32%), „marasquino“ (38%).

Vîrsta păstrăvilor. Un American din Lofayette, cu numele Mr. Sherman a voit să știricească, câți ani trăește păstrăvul (păstrăvul). După 40 de ani, păstrăvul ținut în lac încep să scadă în greutate cu repejune. Petele roșii se făcură nevăzute și păstrăvul căpeta o față cenușie închisă. La vîrsta de 45 ani, când se prăpădi, el cântăria abia 2 chilog.

Carantină desființată. Cu începere din 9 Octomvrie v. s'a desființat carantina (opreliștea), sub care era pusă comuna Hamba din comitatul Sibiiu, din cauză, că au început boalele lipicioase, de care pătîmiră rîmătorii, bivoli și celelalte vite în comuna amintită.

Înlăturarea petelor grase din barșon. Drept mijloc sigur este bumbacul, care se înmoaie în „oleiu de lămăe“ curat și se apropie de pete în mai multe rînduri. După eșirea grăsimii, barșonul (catifeaua) se șterge cu o perie foarte moale. Un alt mijloc este frecarea petelor cu postav moale, care s'a fost înmuiat în „spirt de terpenin“ (terebentină).

Instrumente românești de musică.

Di Teodor T. Burada s'a reîntors din călătoria sa întreprinsă la Români din Bulgaria, Sârbia, Turcia și Valahia-Moravă, aducând cu sine mai multe instrumente de musică întrebuițate la poporul român din acele locuri, și anume:

„O flueră de păcurar“ (fluer ciobănesc) din Bulgaria, „o flueră mică“ din Turcia, „o gazlă“ cu arcușul ei din Sârbia, „o flueră“ (fluer) mare și una mică din Valahia-Moravă.

Toate aceste instrumente di Burada le-a dăruit muzeului de anticități (sucle vechi) din București pentru de a spor și isprăvi colecțiunea sa de instrumente musicale care, până în prezent, numără peste 65 bucăți adunate de prin alte țeri locuite de Români și dăruite mai dinainte de d-sa aceluiași muzeu.

Oleiu scump. De câți-va ani încoace, grădinarul Schimmel și Comp. din Lipsca a sădit nu mai puțin de 100 jugere cu trandafiri de soi bulgăresc. Scopul urmărit este de a produce oleiu (oleiu, ulei) de trandafir. Recolta anului trecut a dat cătățimea uriașă de preste 33 chilog. foi de trandafir, din care s'au produs abia 3 chilog. de oleiu.

Numărătoarea vitelor în România. După împărțirile ministrului român de agricultură și domenii în anul 1892 s'au aflat în România cu totul: 69.055 tauri, 1,250.590 boi, 820.511 vaci, 332.991 viței, 47.233 bivoli și bivolițe, 594.662 cai, 6199 măgari (asini) și catări, 5,002.390 oi, 200.900 capre și 926.124 rîmători.

În cursul anului 1892 au pătimit de bubat nu mai puțin de 56.140 oi, dintre care însă nu au perit decât 3473, adică 6 la sută. Boala de splină, care se sfirșește întotdeauna cu moarte, s'a ivit în 31 comune, nimicind 162 bovine (tauri, boi, vaci), 209 oi, 313 rîmători și 21 cai, în total 705 capete. Răpciuga (mucoșia) s'a adevărit în 40 comune la 166 de cai, dintre care 165 au fost uciși. Boala de gură și de unghii s'a arătat anul trecut numai în 2 comune la 39 bovine. Drept boală nouă este urinarea de sânge, care a molipsit 2185 bovine, nimicind 1272 capete.

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 1 Noembrie: Hunedoara, Papolt, Hundrubechiu.

Marti, 2 Noembrie: Nuşfalău.

Mercuri, 3 Noembrie: Agribiciu, Măghieruş, Rîchişdorf.

Joi, 4 Noembrie: Răşinari.

Duminică, 7 Noembrie: Csernat, Ciuc-Cartfalva, Vinţul-de-sus, Ghernesig, Gărbău, Haroşcherec, Craifalău, Frata, Boroşneul-mare, Goroslău.

LOTERIE.

Tragerea din 4 Noembrie n.

Timişoara: 7 8 53 79 80

Viena: 70 55 3 52 63

Tragerea din 8 Noembrie n.

Brînn: 71 10 56 42 75

Cursul pietii din Sibiu.

Din 28 Octombrie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română . . .	Cump.	9.98	Venz.	10.04
Lire turceşti	"	11.30	"	11.45
Imperiali	"	10.15	"	10.25
Ruble ruseşti	"	1.30	"	1.30

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 28 Octombrie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărătești	6.—	6.—
Napoleonul	9.04	10.06
100 mărci germane imp.	62.25	62.25
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	116.30	116.10
Renta de hârtie ung. de 5%	—	—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—	126.60
Bonuri (obligații) rurale ung.	94.50	94.30
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	98.—	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	100.50	—
Imprumut cu premiu ung.	150.50	150.—
Losuri pt. regulara Tisei și Segedin	142.—	142.—
Losurile aust. din 1860	160.50	160.50
Scrisuri fonciare ale „Albinei”	101.—	—

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 24-a d. Ros., gl. 7, sft. 2.		răs. ap.
Dum.	31 Apost. Stachie	12 Cunibert	7 13 4 14
Luni	1 Nov. SS C. și Dam.	13 Stanislau	7 15 4 13
Marti	2 Muc. Achindin	14 Venerant	7 16 4 11
Merc.	3 Muc. Achepsim	15 Leopold	7 17 4 10
Joi	4 Cuc. Ioanichie	16 Otmar	7 19 4 9
Vineri	5 Muc. Galation	17 Grigorie	7 21 4 8
Sămb.	6 P. Pavel Arch. Țar.	18 Odo Egum.	7 23 4 7

În absența dlui **Ioan Russu Șirianul** pentru redacțiune responsabil: **George Moldovan.**

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A eșit de sub tipar:

Călinarul Poporului

pe anul comun

1894.

Cuprinsul: Călinarul astronomic și bisericesc, cu povețe economice pe fiecare lună. — Cronologie pe anul 1894. — Genealogia domnitorilor europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nou și vechi. — Scara timbrelor. — Autoritățile bisericești române din Ungaria și Transilvania. — „Naufragiul”. Novela de Enric Castelnovo. Tradusă de Ioan Russu Șirianul. — „Episootia”. (Din scrierea lui Anton Bacalbașa: Moș-Teacă din casarmă). — *Economic:* Cum ne putem ajuta când ne amenință lipsa de nutreț și de paie; Despre altoirea viței de vie; Floarea soarelui, o minunată plantă pentru producerea de ulei. — *Poesii:* „Plugul blăstemat”, de V. Alexandri; „Traiul când ți-se urește”, de G. Coșbuc; „Gornistul dela Grivița”, de Ioan Nenitescu; „Patriei dela Românilor”, de G. Murnu; „Vulpea și racii”. Fabulă, de Tr. I. Magier; „Vulturul și Țeranul”. Anecdota, de C. B. Ceahor; „Ghicituri”, de V. Simiganoschi; „Defăimătorul”. (Character), de Paris Mumuleanu. — *Partea hazlie:* Tăierul cu două fețe, de Anton Pan; Sămânța de sare. — Tirgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România. — Inserate.

Numai **20 cr.** exemplarul.

„ARDELEANA”

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

AVIS.

Institutul de credit și de economii „ARDELEANA”, societate pe acții în Orăștie (Szászváros), Piața-mare nr. 2 și 4 în casele proprii, primește

depuneri spre fructificare

sub următoarele condițiuni:

[936] 16—

- depuneri făcute la a căror ridicare nu se recere abdicere cu 5%;
- depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor cu 5¹/₂% și
- depuneri făcute pe timp mai îndelungat de către biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu alt scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectua și prin postă.

Orăștie, la 1 Noembrie 1892.

Direcțiunea.

Fiind mereu recercați de a face servicii librărești, ne-am hotărât să înființăm pe lângă stabilimentul nostru o

LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ

care e gata de a furnisa cărți școlastice, opuri științifice și literare de ori-ce soi, tipărituri tndeosebi pentru oficii bisericești și comunale, hârtie și recuise de scris.

Vă invităm deci de a ne onora cu comande cât mai dese, pe care le vom efectua cu toată promptitudinea și exactitatea.

Cu toată stima

Institut Tipografic

Editura foilor

„TRIBUNA” și „FOAIA POPORULUI”.

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuițat cu rezultat strălucit în o mulțime de casuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițându-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur“, Lugoj, nr. 112, Bănat. [2229] 6—20

BRĂDEȚUL

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
ÎN ORLAT.

Primește depuneri spre fructificare:

1. dela școale, biserici și alte corporațiuni culturale cu 5 1/2 %;
2. dela privați cu 5 %.

Orlat, în 29 Octomvrie 1893.

[2466] 1—1

Direcțiunea.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

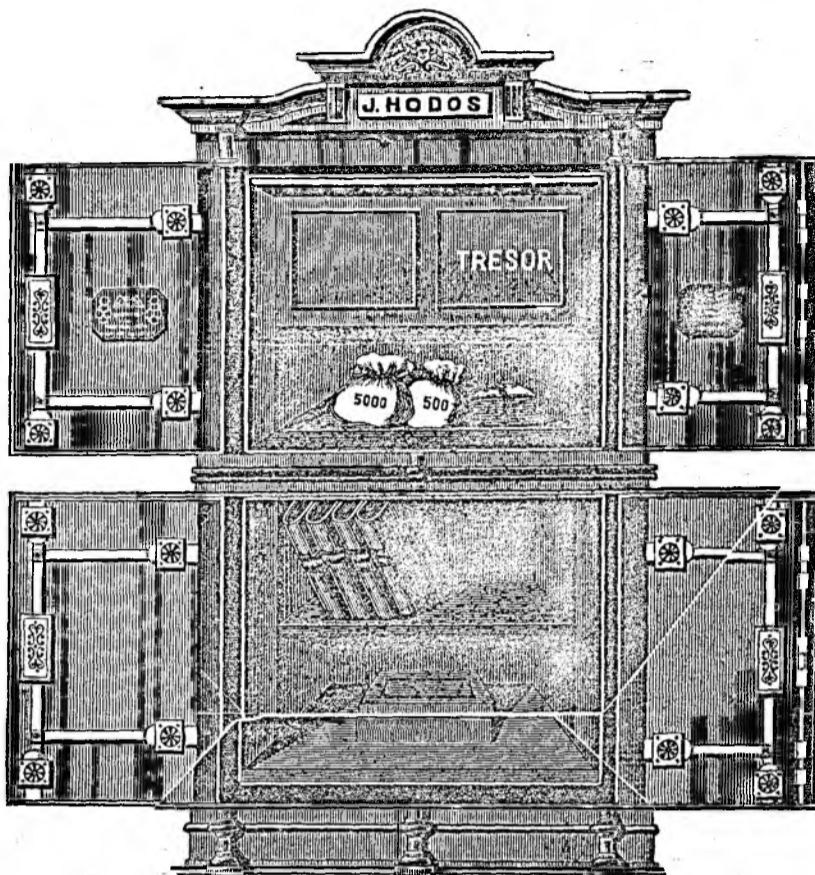
de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Primul Român fabricant de casse în monarchia austro-ungară IOAN HODOS

Nr. 2, Sibiiu, Strada Văpșitorilor Nr. 2.

Nr. 2, Hermannstadt, Färbergasse Nr. 2.

își recomandă

[2163] 5—6

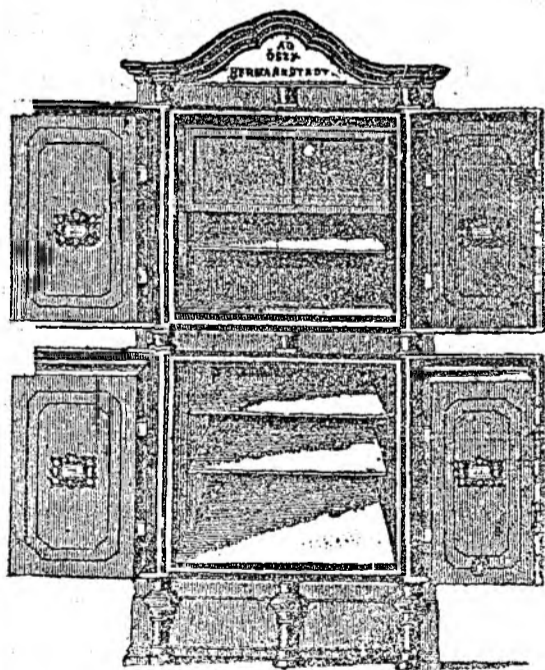
cassele și cassetele sale de fier

pentru păstrat de bani și hârtii de valoare

sigure contra focului și spargerii

de diferite mărimi și forme cu prețuri cât de moderate.

Interesaților se trimit la cerere „Prețuri curente“ gratis și franco.

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiata cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[1316] 42—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.